

Opis istotnych zagadnień

1. W przekonaniu osób przygotowujących zadanie, prawidłowym rozwiązaniem jest wniesienie apelacji od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli, w imieniu powoda. Wyrok Sądu należy w takim razie zaskarżyć w całości. Na pierwszy rzut oka prawidłowym rozwiązaniem może wydawać się również opinia o braku podstaw do wniesienia apelacji, jeśli zdający wskaże, że w stanie faktycznym zadania właściwym powinno być powództwo o ustalenie nieistnienia uznania ojcostwa (wnoszone na podstawie art. 189 KPC). Dokładniejsza analiza sprawy powinna jednak prowadzić do przyjęcia, że jest to rozwiązanie nieprawidłowe, a przyjęcie powyższego stanowiska rzutuje jedynie na treść zarzutów i wniosków apelacyjnych. (Dla jasności: autor zadania nie podziela powyższego stanowiska, że powództwo o ustalenie bezskuteczności uznania jest w przedstawionym stanie faktycznym niewłaściwe).
2. W toku postępowania i w rozstrzygnięciu Sąd Rejonowy dopuścił się szeregu uchybień procesowych i prawnomaterialnych, z których część powinna zostać podniesiona w zarzutach apelacyjnych.
 - 2.1 W przypadku przyjęcia stanowiska, że w przedstawionym stanie faktycznym właściwe jest powództwo o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa, wystarczające do osiągnięcia korzystnego rozstrzygnięcia sądu II-iej instancji będzie podniesienie zarzutu nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 KPC w związku z art. 47 par. 2 pkt 2 lit c KPC) z uwagi na to, że sprawa o ustalenie bezskuteczności uznania wymaga rozpoznania w składzie 1 sędziego i 2 ławników. Należy wówczas postawić wniosek o uchylenie wyroku, zniesienie postępowania w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Wskazane byłoby również podniesienie zarzutu uchybienia art. 457 KPC polegającego na niedoręczeniu prokuratorowi odpisu pozwu i braku zawiadamiania go o terminach rozprawy. W konsekwencji do rozważenia jest zarzut nieważności postępowania (art. 379 pkt 5 per analogiam), choć podniesienie go nie wydaje się konieczne. Ponadto, wypada podnieść zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 78 par. 1 KRO poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że określenie „dziecko od niego nie pochodzi” obejmuje jedynie sytuację, kiedy mężczyzna uznający ojcostwo nie jest biologicznym ojcem dziecka, podczas gdy zastosowanie systemowych wytycznych wykładni powinno prowadzić do wniosku, że pojęcie „niepochodzenia dziecka od uznającego mężczyzny” obejmuje również przypadki, kiedy przepisy prawa wskazują na ojcostwo mężczyzny nie będącego biologicznym ojcem dziecka.

Zasadniczym wnioskiem apelacji zawierającej powyższe zarzuty powinien być wniosek o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia sądowi I-iej instancji (czy to z racji nieważności postępowania czy też ze względu na potrzebę przeprowadzenia w całości postępowania dowodowego przy zawiadomieniu prokuratora o terminach rozprawy). Z ostrożności procesowej wskazane jest postawienie wniosku o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa (przy założeniu, że sąd II-iej instancji uzna, że uchybienie art. 457 KPC można wyeliminować poprzez doręczenie odpisu pozwu prokuratorowi i zawiadamianie go o terminach rozprawy przed sądem odwoławczym, przed którym zostanie w całości powtórzone postępowanie dowodowe).
 - 2.2 W przypadku przyjęcia stanowiska, że w przedstawionym stanie faktycznym właściwe było powództwo o ustalenie nieistnienia uznania ojcostwa, konieczne byłoby podniesienie zarzutu

uchybień przez sąd art. 201 par. 2 KPC, polegający na rozpoznaniu sprawy w trybie niewłaściwym. Jednocześnie, konieczne jest postawienie zarzutu naruszenia prawa materialnego, tj. art. 72 par. 1 KRO poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie polegające na nieustaleniu nieistnienia uznania ojcostwa w sytuacji, kiedy ustalenie ojcostwa przez jego uznanie było niemożliwe w sytuacji, kiedy działało domniemanie ojcostwa męża matki.

Właściwym wnioskiem apelacji opartej na powyższych zarzutach powinien być wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie „zwykłego” powództwa o ustalenie, zmianę wyroku i ustalenie – w miejsce bezskuteczności uznania ojcostwa – nieistnienia uznania ojcostwa przez powoda. Jako akceptowalny można potraktować także wniosek o uchylenie wyroku i przekazanie do ponownego rozpatrzenia ze względu na nierozpoznanie istoty sprawy.

3. Ponadto, przewodniczący sądu dopuścił się naruszenia art. 205¹ par. 1 poprzez niewezwanie pozwanych do złożenia odpowiedzi na pozew. To uchybienie jednak nie miało wpływu na treść orzeczenia, więc podniesienie go w zarzutach nie znajduje uzasadnienia.

Natomiast, prawidłowym działaniem sądu było pominięcie dowodu z zeznań w charakterze świadka Odyseusza Itackiego, ponieważ przyczyny uznania go za zmarłego i uchylenia postanowienia w tym przedmiocie istotnie nie były okolicznościami istotnymi dla rozstrzygnięcia. Podniesienie zarzutu dotyczącego tej czynności byłoby tym bardziej problematyczne procesowo, że pełnomocnik powoda nie złożył zastrzeżenia do protokołu na podstawie art. 162 KPC.